

Kính thưa Thầy và các Thầy Cô!

Chúng con xin phép chia sẻ một số nội dung chính mà chúng con ghi chép trong bài Thầy Vọng Tây giảng từ 4h50' đến 6h00', sáng thứ Hai, ngày 08/12/2025.

PHẬT HỌC THƯỜNG THỨC

Bài 274: Mê hoặc điên đảo mới là đại đại tai, đại nạn

Thiên tai bão lũ tuy khủng khiếp nhưng trên kinh Phật nói đó chưa phải là đại tai đại nạn. Đại tai đại nạn chính là con người không nhận ra được chân tướng sự thật của vũ trụ nhân sanh. Đó chính là mê hoặc điên đảo. Phật pháp nói rằng mê hoặc điên đảo thì đời đời phải ở trong vòng sinh tử, từng đời từng đời, với mỗi đời ngày càng xấu hơn. Cho nên trên Kinh Phật nói đại tai đại nạn không phải là thiên tai bão lũ mà chính là mê hoặc điên đảo.

Chúng ta hãy xét kỹ mà xem vì sao có hiện tượng đất đai sụt lở, lũ cuốn v..vv? Vừa qua, các nhà khoa học đã choáng váng khi một cơn bão chưa từng có đã xảy ra ở Ma-lay-xia. Tất cả đều có nguyên nhân rõ ràng. Vì mê hoặc điên đảo nên con người làm cho trật tự của đại tự nhiên và mối quan hệ giữa người với người bị xáo trộn, mối quan hệ giữa người với thiên địa quỷ thần không còn hài hòa. Chính điểm này gây ra đại tai đại nạn. Người ta thường đổ đại tai đại nạn cho trời, cho thiên nhiên, họ đâu biết rằng do chính con người gây ra.

Nhiều năm trước, Liên Hợp Quốc đã đề xướng hoài bão làm sao bảo vệ địa cầu này? Từ chỗ này, chúng ta nhớ tới bài học mà Hòa Thượng chỉ dạy trong bài đầu tiên của 1200 chuyên đề là: “*Một ý niệm thiện hay ác đều châu biến khắp pháp giới*”. Nếu con người không tỉnh thức mà vẫn tiếp tục sống như thế này thì thiên tai bão lũ sẽ còn nhiều. Một cánh rừng nguyên sinh rất khó sạt lở nhưng nếu tiếp tục chặt phá để trồng cây ngắn ngày mang lại thu nhập thì những gốc cây ngắn ngày đó sau khi mục đi sẽ tạo nên sự sụt lún.

Thậm chí ngày nay, con người không để suối được chảy tự nhiên mà họ be xung quanh để lấy đất. Suối chảy từ trên cao xuống thấp nên khi đắp lại, suối không có chỗ chảy nên chảy lan ra chỗ khác. Cho nên đại tai đại nạn không phải là thiên tai bão lũ mà chính là sự mê hoặc điên đảo của con người. Chúng ta vì lợi mà ngăn, đắp, be làm biến đổi môi trường tự nhiên. Bầu trời vốn dĩ trong sạch thì nay mây khói, mây bụi khiến bầu trời không thể mưa bình thường theo chu kỳ

năm tháng Xuân Hạ Thu Đông. Nhiều nơi xảy ra mưa a xít, bão từ. Khi trồng rau, chúng ta thấy rất rõ sự ô nhiễm. Hạt giống đều được tuyển chọn rất kỹ, đều là hạt tinh sạch, đóng thành từng lon, thế nhưng, khi trồng trong nhà kính, chỉ cần vừa trái lá thì cây đã có bệnh. Tất cả đều do mê hoặc điên đảo của con người mà sự mê hoặc ấy đều từ tham mà ra.

Trong 16 chữ tập khí xấu của chúng ta mà Hòa Thượng vạch rõ gồm “*tự tư tự lợi, danh vọng lợi dưỡng, ngũ dục lục trần, tham sân si mạn*”, nếu rút gọn lại thì còn ba chữ “*tham sân si*” và rút gọn còn một chữ thì đó chính là “*tham*”. Chúng ta hãy tư duy xem, có phải là trong tất cả mối quan hệ, chữ “*tham*” đang chi phối chúng ta hay không?

Hòa Thượng nói: “***Khổ nạn của chúng sanh là từ đâu vậy? Không phải là không có ăn, cũng không phải là không có mặc. Thế gian này, người giàu sang phú quý cũng không ít, thế nhưng, tai nạn của họ cùng với người bần cùng không hề khác. Tai nạn nghiêm trọng nhất là gì vậy? Chính là không giác ngộ, con người ta chìm đắm trong sự mê hoặc điên đảo.***”

Khổ nạn của người giàu và người nghèo không gì khác biệt, đều cùng chịu chung. Điều này mà được nghe cách đây vài chục năm, có lẽ sẽ có ít người tin vì thế gian cho rằng có tiền, có danh vọng địa vị là có tất cả. Trận lũ vừa rồi đã cho thấy rằng bão lũ không chừa những xe đắt tiền mà nó cuốn phăng đi và nhấn chìm tất cả, cho dù là siêu xe cơ nào.

Để con người giác ngộ, Phật pháp luôn nhắc đến quá khứ, hiện tại và vị lai chứ không đơn giản chỉ nói ở hiện tại. Cho nên chúng ta phải thấu hiểu chân tướng sự thật của vũ trụ nhân sinh để sống hài hòa. Chúng ta hiện chưa sống hài hòa giữa người với người,, giữa người với thiên địa quỷ thần, giữa người với đại tự nhiên nên đại tự nhiên mới trở nên bất thường.

Người ta cường điệu hóa và nói đến cơn tức giận của đại tự nhiên. Tuy nhiên, đại tự nhiên rất hiền hòa, không có sự tức giận. Chính con người đã làm cho đại tự nhiên trở nên khác thường. Trận sóng thần ở Nhật Bản đã khiến bao con người la hét phải cầu cứu nhưng không kịp, nước biển tràn vào cuốn tất cả mọi thứ. Tuy nhiên, bên dưới là trận sóng thần khủng khiếp nhưng trên bầu trời vẫn xanh, chim hải âu vẫn bay lượn. Nhìn lên bầu trời là cảnh thanh bình nhưng nhìn xuống dưới

là cảnh tang thương. Cho nên chúng ta học Phật là học để thấu hiểu chân tướng sự thật của vũ trụ nhân sinh để chúng ta sống đúng, khởi tâm động niệm đúng.

Hòa Thượng tiếp lời: **“Có người giàu có cả một đời tận hưởng, hưởng hết phước báu của họ rồi thì tương lai họ đi về đâu?”** Hòa Thượng kể câu chuyện của mình khi nhỏ nghèo khổ, ở trong quê, một tháng cơ hội ăn thịt chỉ một hoặc hai lần. Người giàu sang thì sao? Người giàu sang luôn luôn tạo nghiệp nhiều hơn người bần cùng. Ngài nói: **“Không cần nói đến nghiệp khác, không cần nói đến nghiệp thân, nghiệp ý, mà chỉ nói đến nghiệp khẩu thì người giàu sang, ăn uống giết hại chúng sanh rất nhiều.”** Trước đây, có người từng kể với tôi khi gia đình họ đi ăn, một con bào ngư có giá 800.000 đồng và còn nhiều món ăn khác nữa.

Hòa Thượng nói: **“Trong kinh Nhân Quả đã nói, ăn thịt chúng sanh nửa cân thì tương lai phải đền tám lạng. Tai nạn từ đâu mà ra? Oan oan tương báo, do vì mê hoặc điên đảo nên càng báo càng thảm. Chúng ta nên nhớ rằng, khi báo thì không báo vừa đủ mà luôn là vượt qua. Đời nay không báo thì đời sau cũng phải gặp, rồi oan oan tương báo làm sao có thể kết thúc!”**

Tất cả việc làm của chúng ta đều có kết quả! Gieo nhân yêu thương thì gặt quả yêu thương, gieo nhân tang tóc thì nhất định gặt hái quả tang tóc. Người xưa cũng chỉ dạy việc gì ta không muốn thì chúng ta đừng mang đến cho người. Ai cũng mong gia đình mình có đời sống ấm no hạnh phúc nhưng ấm no hạnh phúc đó phải bằng đồng tiền lương thiện từ lao động của chính mình. Vừa rồi những vụ án quốc tế của những kẻ lừa đảo cả thiên hạ nhằm phục vụ cho đời sống cá nhân và gia đình vợ con họ sống lãng phí, xa xỉ. Đời sống của họ giờ lụi tàn, cả thế giới đều truy nã. Nếu họ hiểu được nhân quả thì chắc họ sẽ không dám làm. Cho nên, chúng ta học Phật là để thấu hiểu chân tướng vũ trụ nhân sinh, nhân quả để chúng ta làm việc và khởi tâm động niệm. Học Phật không phải để đi cầu cúng. Cuối cùng cầu cúng không được lại sinh ra oán Phật.

Hòa Thượng nói: **“Cuộc đời của tôi rất là may mắn. Lúc trẻ sanh ra ở nông thôn nên cũng thuần lương, chất phác, chẳng làm việc gì tiếc nuối. Ngay việc ăn uống thôi thì cũng đã tạo biết bao nhiêu nghiệp chướng rồi và phiền phức cũng không nhỏ. Bản thân tôi, lúc trẻ muốn ăn cũng không có ăn và đến khi**

hoàn cảnh đời sống tốt rồi, có thể ăn rồi thì biết được là không nên ăn. Phật Bồ Tát đã cứu tôi!”

Đời sống của tôi với tuổi thơ nhạt nhòa. Tôi nhớ nhất là gia đình tôi rất nghèo, mấy anh em nấu cơm thì không khác gì nồi cháo heo, mỗi người xúc một thìa ngồi ăn. Khi đến tuổi thanh niên, mọi người đi câu, đi bắt cá đều thành công, đến mình thì lèo tèo vài con. Người ta thì có quá nhiều người yêu, còn bản thân chẳng có ai yêu. Bây giờ học Phật rồi, mới thấy rằng đúng là bản thân có phước, chẳng tạo oan nghiệp, phũ phàng với ai cả. Đúng là may mắn! Tôi thì được bà nội cứu, từ nhỏ đến 10 tuổi đã ăn chay cùng bà nội, niệm Phật cùng bà nội, đi chùa cùng bà nội.

Hòa Thượng nói: ***“Phật nói với chúng ta là tất cả chúng sanh, không chúng sanh nào lại không yêu tiếc sinh mạng của mình. Nếu bạn làm tổn hại sinh mạng của chúng thì nhất định chúng sẽ sanh tâm oán hận”***. Một con hổ dữ khi bị truy đuổi, liền ngậm con của nó chạy theo xe du lịch. Nó dùng hết sức thả con mình lên xe bởi nó biết chắc rằng con của nó sẽ được cứu sống, được nuôi dưỡng. Nó là con vật mà biết điều đó, biết rằng phải đưa con mình cho con người. Báo chí từng đưa tin có đứa trẻ bị lạc trong rừng và cũng được bầy sói nuôi. Từ đây chúng ta thấy con vật đều có tánh linh.

Cho nên chúng ta phải thấu hiểu rằng con người vi mê hoặc điên đảo, lầm tưởng rằng tiền tài sẽ làm cho họ được hạnh phúc, an vui. Họ không biết rằng những thứ đó làm họ đau khổ nhiều hơn. Thích Ca Mâu Ni Phật khi còn là thái tử của nước Ca Tỳ La Vệ đã nhận chân ra được kiếp nhân sanh này không phải là chắc thật. Ngài quyết định rời bỏ vợ đẹp con xinh, quyền uy địa vị cao tột ở thế gian để sống đời khát sĩ, nửa ngày ăn một bữa, dưới gốc cây ngủ một đêm, trên người chỉ là ba y, một bát.

Chúng ta từng biết đến một đoàn lữ hành gồm các khát sĩ người Việt đến giờ các Thầy vẫn sống rất tốt, sống khỏe. Các Thầy không bị đau răng, nhức chân, ngày ngày phải đi xoa bóp như chúng ta. Đúng là hòa mình trong đại tự nhiên thì con người hầu như không có bệnh tật! Còn chúng ta thì đang làm cho mình dần dần mất đi sức đề kháng, không thể đối mặt với hoàn cảnh đại tự nhiên được nữa. Cho nên, bài học hôm nay cho thấy đại tai đại nạn của kiếp nhân sinh không phải

là thiên tai nhân họa mà là sự mê hoặc điên đảo, là do không hiểu rõ chân tướng của vũ trụ nhân sinh.

Chúng ta thường nghe theo dục vọng và tham cầu cá nhân mà đang cố tình làm sai. Khi chúng ta làm sai, lương tâm của chúng ta trỗi dậy cảnh báo nhưng chúng ta lại luôn nêu lý do để được phép làm sai. Chúng ta tự bào chữa cho chính mình, dung túng cho chính mình được làm sai. Đây là mê hoặc điên đảo. Ví dụ khi tôi ngồi gác chân lên cao thì chân hết đau nhưng lương tâm của tôi phản tỉnh biết rằng ngồi như thế là sai rồi!

Cho nên, đã biết là sai thì nhất định sửa sai, không dùng lý do để biện bạch. Chuẩn mực vẫn phải là chuẩn mực, như người xưa nói lễ phải đúng lễ mới là lễ, lễ mà thiếu lễ hoặc vượt quá đều không phải là lễ. Ví dụ người ta không phải là Bò Tát, ngày ngày vẫn tham sân si, vẫn làm những việc lợi mình hại người hay họ không phải là Tổng thống mà chúng ta gọi họ là Bò Tát, là Tổng thống đều là sai rồi!

Tại sao Phật gọi chúng ta là mê hoặc điên đảo và chúng sanh là những kẻ đáng thương? Vì chúng ta tự làm tự chịu, tự tạo ra nghiệp chướng để rồi nhận lấy nghiệp chướng, thọ báo rồi tạo nghiệp, tạo nghiệp rồi thọ báo. Có một người tôi biết cả đời họ sát sinh nên khi sinh con, con họ có một đứa bị bệnh não và một đứa bị nghẽn ngãng. Tuy vậy, họ không hề biết nguyên nhân vì sao, chỉ biết ngồi đó oán trách.

Một mặt họ mổ bò thuê, một mặt họ lấy tiền đó để mua thuốc cho con chữa bệnh. Tôi đã khuyên họ bỏ nghề, làm nghề lương thiện may ra mới cứu được con. Nếu tiếp tục nghề sát sinh thì bệnh sẽ miên man. Những điều gì cần khuyên tôi đã khuyên nhưng chắc gì họ đã nghe bởi thật ra, không dễ gì cho một người giác ngộ. Chúng ta học Phật nhiều năm nay mà vẫn còn mê, chưa giác nên chúng sanh nào vừa nghe liền giác ngộ và quay đầu là một việc khó.

Hòa Thượng chỉ dạy rằng ở thế gian này, người giàu sang phú quý cùng người bần khổ cũng chịu chung nỗi khổ đau, không hề khác biệt. Nếu lời nói này được nghe trước đây thì chúng ta không tin nhưng sau khi trải qua bao nhiêu là thảm kịch ở thế gian, như đợt dịch Covid vừa rồi, chúng ta mới thấy rằng người giàu thậm chí còn khổ hơn. Họ đang quen sống trong tiện nghi đầy đủ nhưng bây

giờ phải cách ly, sống thiếu thốn, phải chịu chung bệnh với mọi người, bệnh không phân biệt giàu nghèo. Giờ đây đến thiên tai bão lũ cũng vậy, có những ngôi nhà cao sang, đẹp nhất trong xóm, cuối cùng sau lũ cũng chẳng còn gì cả. Tai nạn của người giàu và người cùng khổ đều như nhau.

Hòa Thượng chỉ dạy rằng người nghèo có cơ hội tạo nghiệp ít hơn, người giàu tạo phước không ai bằng nhưng tạo tội cũng rất lớn. Cho nên chúng ta thấu hiểu mê hoặc điên đảo này. Chúng ta học Phật không phải mê tín như người thế gian nói.

Sáng nay, mắt tôi nhìn không rõ nên chế nước sôi vào cốc nước, một lúc sau, tôi mới biết trong cốc có kiến. Ban đầu tôi có ý phiền trách sao mấy con kiến đó lại vào trong cốc nước để rồi phải chết. Tuy nhiên, trong lòng tâm tôi đề khởi rằng: *“Chẳng qua là chúng cũng đang đi kiếm ăn mà, chúng chỉ kiếm một bữa chứ không tranh giành, địa vị, chỗ ở với mình đâu! Tại sao mình không cẩn thận một chút mà lại để chúng sanh đau khổ như vậy?”* Cho nên mọi sự mọi việc nếu chúng ta cẩn trọng thì sẽ làm mọi việc trở nên tốt hơn và giả dụ như sẽ có sai sót xảy ra, sự cẩn trọng sẽ giúp chúng ta phát hiện sớm, từ đó, không làm hại chúng sanh, không khiến chúng sanh đau khổ, khó chịu. Đây mới là chân thật từ bi. Sự lơ là, qua loa bất cẩn của chúng ta sẽ khiến cho chúng sanh đau khổ. Cho nên mọi sự mọi việc chúng ta phải luôn vì chúng sanh mà lo nghĩ./.

Nam Mô A Di Đà Phật

Chúng con xin tùy hỷ công đức của Thầy và tất cả các Thầy Cô!

Nội dung chúng con ghi chép lời giảng của Thầy có thể còn sai lầm và thiếu sót. Kính mong Thầy và các Thầy Cô lượng thứ, chỉ bảo và đóng góp ý kiến để tài liệu học tập mang lại lợi ích cho mọi người!